

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 125/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Eduarda Heinricha, [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich, s. r. o., Lombardiniho 22b, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Roman Heinrich, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na vstup do verejných služieb svojej krajiny za rovnakých podmienok podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutím (resp. alternatívne úkonom) prezidenta Slovenskej republiky č. 2637-2015-KPSR z 15. decembra 2015 o jeho odvolaní z funkcie sudcu v spojení s uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 9 zo 16. októbra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Eduarda Heinricha o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2016 doručená sťažnosť JUDr. Eduarda Heinricha, [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prístup k voleným

a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) a práva na vstup do verejných služieb svojej krajiny za rovnakých podmienok podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutím (resp. alternatívne úkonom) prezidenta Slovenskej republiky (ďalej aj „prezident“) č. 2637-2015-KPSR z 15. decembra 2014 o jeho odvolaní z funkcie sudcu v spojení s uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „Súdna rada“) č. 9 zo 16. októbra 2012 (ďalej aj „uznesenie č. 9“), teda namieta neústavnosť procedúry a samotného odvolania z funkcie sudcu z dôvodu veku. Ústavný súd už o prakticky identickej sťažnosti odvolanej sudkyne proti rovnakému uzneseniu Súdnej rady rozhodol nevyhovujúcim nálezom sp. zn. II. ÚS 298/2015.

2. Sťažovateľ namieta, že bolo porušené jeho právo na pokojné vykonávanie verejnej funkcie tým, že (i) Súdna rada neuviedla v uznesení explicitne, že sťažovateľ má byť odvolaný, (ii) že jemu doručený dokument od prezidenta má nejasnú právnu povahu, (iii) a keďže ide materiálne o rozhodnutie, tak malo byť odôvodnené, a (iv) napokon tým, že výber odvolaných sudcov je arbitrárny a diskriminačný.

3. Sťažovateľ otvára naráciu (body 3 – 18 uznesenia) tým, že predseda Súdnej rady Štefan Harabin ho pozval na zasadnutie Súdnej rady 6. októbra 2012, na ktorom bolo plánované prerokovanie personálnych otázok súvisiacich s postupom Súdnej rady upraveným v čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy. Sťažovateľ potom zaslal Súdnej rade svoje vyjadrenie, v ktorom uviedol, že nemá žiadne zdravotné problémy a má naďalej záujem vykonávať funkciu sudcu. Je presvedčený, že je schopný výkonu tejto funkcie, čo sa týka psychickej, fyzickej a odbornej stránky i po dovŕšení 65 rokov.

4. Sťažovateľ pokračuje tým, že podpredsedníčka Okresného súdu Nitra JUDr. Viera Koscelanská adresovala 5. októbra 2012 Súdnej rade svoje vyjadrenie, v ktorom uviedla, že vo veciach, kde sťažovateľ rozhoduje, rozhoduje urýchlene, bez prietáhov, v súlade s Trestným zákonom a Trestným poriadkom. V rozhodovacej činnosti dosahuje veľmi dobré výsledky. V závere uviedla, že napriek skutočnosti, že sudca JUDr. Eduard Heinrich dovŕšil vek 65 rokov, je naďalej schopný vykonávať funkciu sudcu, ako i predsedu Okresného súdu Nitra, keďže jeho odborné skúsenosti sú prínosom v rozhodovacej aj riadiacej činnosti súdu.

Z tohto dôvodu navrhla, aby prezident sťažovateľa neodvolal z funkcie sudcu. Predsedníčka trestno-právneho grémia okresného súdu JUDr. Anna Trnková vo svojom vyjadrení uviedla, že sťažovateľ starostlivo študuje spisy, v ktorých rozhoduje, a jeho rozhodovacia činnosť možno hodnotiť ako veľmi dobrú, bez prierahov. V závere uviedla, že aj keď dovŕšil vek 65 rokov, je schopný naďalej vykonávať funkciu sudcu, ako i predsedu okresného súdu. Navrhla, aby prezident sťažovateľa neodvolal z funkcie sudcu.

5. Súdna rada 16. októbra 2012 prerokovávala otázku možného odvolania sudcov a prijala uznesenie č. 9, ktoré obsahuje návrh prezidentovi podľa čl. 141a ods. 4 ústavy a § 18 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“) týkajúci sa pätnástich v návrhu menovaných sudcov. V nadväznosti na to vedúci Kancelárie prezidenta Ján Šoth 27. marca 2015 oznámil sťažovateľovi, že prezidentovi republiky bolo doručené uznesenie s návrhom na odvolanie sudkýň a sudcov všeobecných súdov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, a zároveň oznámil, že prezident sťažovateľa odvolá z funkcie sudcu do konca roka bez ohľadu na to, či v dobe odvolania bude sťažovateľ vo výkone funkcie sudcu, alebo bude mať výkon funkcie sudcu prerušený.

6. Prezident republiky 15. decembra 2015 listom oznámil sťažovateľovi, že ho odvoláva z funkcie sudcu, berúc do úvahy dôvod návrhu na odvolanie sudcu, podľa čl. 102 ods. 1 písm. t), čl. 115 ods. 1 a čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy a podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich.

7. Sťažovateľ uvádza, že pôsobil ako sudca na Okresnom súde Nitra od roku 1975, dňa 18. decembra 2015 prevzal „nepomenované písomné vyhotovenie“ úkonu prezidenta z 15. decembra 2015, ktorým mu prezident Andrej Kiska oznámil, že ho odvoláva z funkcie sudcu, a v súvislosti s týmto úkonom odkazuje na uznesenie č. 9 a uvádza, že v uznesení Súdna rada „navrhuje Vaše odvolanie sudcu“.

8. Návrh Súdnej rady týkajúci sa 15 v návrhu menovaných sudcov je podľa sťažovateľa zmätočný, lebo sa v ňom výslovne neuvádza, či vôbec niektorého z menovaných sudcov Súdna rada navrhuje odvolať, a ak áno, tak ktorých z nich. Súdna

rada si pred svojím zasadnutím vyžiadala stanovisko vedenia Okresného súdu Nitra, ako aj trestno-právneho grémia na Okresnom súde Nitra, ktoré navrhujú, aby prezident sťažovateľa z funkcie sudcu neodvolal.

9. Sťažovateľ je presvedčený, že úkon, ktorým mu prezident oznámil, že ho odvoláva z funkcie sudcu, neobsahuje odôvodnenie odvolania z funkcie. Z troch ustanovení ústavy, ktoré prezident vo svojom úkone uviedol [čl. 102 ods. 1 písm. t), čl. 145 ods. 1 a čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy], možno vyvodit', že príčinou je vek sťažovateľa. Sťažovateľ uvádza, že nebol najstarším a ani najmladším sudcom, o ktorých Súdna rada urobila svoj bližšie nešpecifikovaný návrh.

10. Sťažovateľ v súvislosti s uplatnením právomoci prezidenta podľa čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy, podľa ktorého prezident na návrh Súdnej rady môže sudcu odvolať, ak dosiahol vek 65 rokov, tvrdí, že zásadný právny význam má otázka, či podľa označeného ustanovenia ústavy je iba prejav prezidenta, ktorý je označený ako rozhodnutie (formálne), alebo či takým rozhodnutím je akýkoľvek prejav vôle prezidenta, z ktorého možno bez rozumných pochybností vyvodit' jeho obsah a účel – zámer odvolať sudcu z funkcie. V nadväznosti na uvedené úvahy sťažovateľ predkladá ústavnému sudu alternatívny návrh rozhodnutia o sťažnosti a od ústavného súdu požaduje, aby (A) za predpokladu, že prezident odoslal sťažovateľovi rozhodnutie o odvolaní z funkcie sudcu, tak aby zrušil toto rozhodnutie prezidenta, alebo (B) ak úkon prezidenta v okolnostiach prípadu nie je rozhodnutím o odvolaní z funkcie sudcu, potom aby svojím výrokom potvrdil, že úkon prezidenta nie je rozhodnutím o odvolaní z funkcie sudcu, a preto tento úkon nie je spôsobilý vyvolať ústavný účinok rozhodnutia prezidenta o odvolaní z funkcie sudcu.

11. Sťažovateľ pripomína, že *základným právom na prístup k verejnej funkcii sa neposkytuje ústavná ochrana iba vo fáze uchádzania sa o funkciu. Zaručuje sa ním aj právo pôsobiť vo funkcii získanej v súlade s platným právnym poriadkom, ako aj právo na odchod z verejnej funkcie výlučne v súlade s podmienkami určenými právnym poriadkom a pri dodržaní postupu ustanoveného právnym poriadkom. V súlade s čl. 30 ods. 4 ústavy mal sťažovateľ právo zotrvať v dosiahnutej funkcii sudcu bez časového obmedzenia (čl. 145 ods. 1 ústavy) s ústavnými obmedzeniami, ku ktorým okrem iného patrí ustanovenie, podľa*

ktorého po dovŕšení veku 65 rokov ho prezident môže odvolať [čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy]. Ústava podľa názoru sťažovateľa neustanovuje, že každý sudca, ktorý dovŕšil predpísaný vek, musí opustiť funkciu sudcu. Ústava tiež neurčuje prezidentovi povinnosť odvolať z funkcie každého sudcu, ktorý dovŕšil ústavne relevantný vek 65 rokov. Ústava zriaďuje nestranné a nezávislé súdy ako orgány výkonu súdnictva (čl. 145 ods. 1). K ústavným garanciam nezávislosti súdnictva patrí aj ochrana sudcov pred svojvôľou pri skončení funkcie sudcu. Odvolanie sudcu z funkcie sa spája nielen s podmienkou veku sudcu, ale aj s postupom, aký musí predchádzať odvolaniu.

12. Sťažovateľ poukazuje na právne názory ústavného súdu vyslovené v konaniach o výklade ústavy alebo ústavných zákonov podľa čl. 128 ústavy (uznesenia I. ÚS 39/93, PL. ÚS 14/06 a PL. ÚS 4/2012 týkajúce sa kreačnej právomoci prezidenta) a tvrdí, že tieto sa týkajú všetkých návrhov na uplatnenie menovacej právomoci prezidenta, ktoré v súlade s ústavou predloží príslušný štátny orgán. Súdna rada je jedným z takých orgánov. Podľa čl. 141a ods. 4 písm. a) ústavy do pôsobnosti Súdnej rady patrí predkladať prezidentovi návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov. Podľa § 18 ods. 3 zákona o sudcoch a prísediacich ak sú dôvody na odvolanie z funkcie sudcu podľa odseku 1 alebo 2, Súdna rada musí predložiť prezidentovi návrh na odvolanie sudcu. Aj interpretácia a aplikácia tohto ustanovenia, podlieha interpretačnému príkazu čl. 152 ods. 4 ústavy. Prvú vetu § 18 ods. 3 zákona o sudcoch a prísediacich v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy nemožno interpretovať a aplikovať ako príkaz zakladajúci Súdnej rade povinnosť navrhnuť každého sudcu, ktorý dosiahol vek 65 rokov, na odvolanie z funkcie sudcu. Taká interpretácia by bola porušením čl. 152 ods. 4 ústavy, lebo by odporovala úprave pôsobnosti Súdnej rady podľa čl. 141a ods. 4 písm. a) ústavy.

13. Sťažovateľ argumentuje, že prezident je pri uplatnení svojej právomoci podľa čl. 102 ods. 1 písm. t) ústavy v spojení s čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy viazaný návrhom Súdnej rady, pričom za takýto návrh nemožno označiť akýkoľvek text, ktorý prezident dostane od Súdnej rady. Za návrh Súdnej rady na odvolanie sudcu z funkcie možno pokladať iba ten návrh, v ktorom Súdna rada výslovne uvedie, že navrhuje konkrétneho sudcu na odvolanie z funkcie. Ak Súdna rada oznámi prezidentovi, že sudca dovŕšil vek 65 rokov, ale nenavrhuje jeho odvolanie, prezident nemôže sudcu odvolať z funkcie, lebo sa

nesplnila ústavná podmienka pre vznik rozhodovacej právomoci prezidenta, prezident nedostal ústavne relevantný návrh na odvolanie sudcu. Ak Súdna rada navrhne prezidentovi odvolanie sudcu z funkcie, prezident nemá ústavnú povinnosť návrhu vyhovieť. Prezident má právo vlastného uváženia, či návrhu vyhovie, alebo návrh odmietne. V tomto rozsahu ide o rozhodovaciu právomoc prezidenta v rovnakom rozsahu a s rovnakým obsahom ako ostatné menovacie právomoci prezidenta zaručujúce mu právo úvahy.

14. Uznesenie Súdnej rady č. 9 nie je podľa sťažovateľa jednoznačné, pričom ani ústavne konformným výkladom nemožno určiť jeho obsah a zistiť, či sudcovia tam uvedení boli navrhnutí na odvolanie, a ak áno, ktorí konkrétne boli navrhnutí. Predmetné uznesenie sa dá objektívne a nestranne vysvetliť ako návrh na odvolanie sudcov, aj ako návrh na ponechanie sudcov vo funkcii. Z takéhoto úkonu Súdnej rady si prezident však svojvoľne vyvodil právomoc rozhodnúť o odvolaní sudcov. V tejto časti uplatnenia právomoci podľa čl. 102 ods. 1 písm. t) ústavy svojvôľa prezidenta spočívala v tom, že bez ústavne relevantného návrhu Súdnej rady o ňom rozhodol, ako keby návrh bol ústavne relevantný. Právne irelevantné je, že následne postupoval v medziach svojho ústavného uváženia a z ústavne irelevantného „návrhu“ si vybral sudcov, ktorých odvolá, a iných sudcov, ktorých ponechal vo funkcii. Na záver uplatňovania právomoci sa prezident znovu dopustil svojvôle, lebo v rozpore s výkladom jeho menovacej právomoci, ktorý podal ústavný súd vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012, neuviedol dôvody, ktoré ho vedú k odvolaniu sťažovateľa z funkcie sudcu.

15. Sťažovateľ sa domnieva, že rozhodnutie založené len na dôvode veku, bez bližšieho skúmania ostatných konkrétnych skutočností a okolností je v rozpore so zásadou zákazu diskriminačného konania. Prezidentovi je síce daná možnosť odvolať sudcu v prípade, ak prekročí vek 65 rokov, avšak vo forme možnosti, nie povinnosti, pričom táto možnosť nemôže byť podmienená, resp. založená len na jedinej okolnosti – veku sudcu, ale musia existovať aj ostatné konkrétne okolnosti daného prípadu, ktoré zdôvodňujú úkon odvolania z funkcie. Prezident si v danom prípade nezabezpečil žiadne podklady týkajúce sa sťažovateľa, jeho osoby, rozhodovacej činnosti, posudkov iných orgánov či zistení na základe poradnej komisie (ktorú si prezident v iných prípadoch vždy zvykne ustanoviť),

teda nemal žiadne iné informácie týkajúce sa sťažovateľa, čím založil svoje rozhodnutie len na základe veku, čo je pri súčasnom znení ústavy, resp. právnych predpisov diskriminačné.

16. Sťažovateľ namieta aj porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože rozhodovacia činnosť ústavného súdu vychádza z koncepcie, že orgán verejnej moci, ktorý poruší niektorú ústavnú normu rozdielnu od ustanovenia o právnom štáte určeného čl. 1 ods. 1 ústavy, sa nespráva ako orgán právneho štátu. V takom prípade ústavný súd rozhodne súbežne s rozhodnutím o porušení iného ustanovenia ústavy aj o porušení čl. 1 ods. 1 ústavy, ak sťažovateľ požiada o rozhodnutie týkajúce sa čl. 1 ods. 1 ústavy (napr. PL. ÚS 15/98). S prihliadnutím na túto koncepciu ochrany ústavnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že prezident nekonal tak, ako je vo sfére základných práv a slobôd povinný konať orgán štátu v materiálnom právnom štáte, a že predtým sa rovnakého porušenia ústavy dopustila aj Súdna rada.

17. Súdna rada a prezident sa podľa sťažovateľa zároveň dopustili aj porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy, keďže Súdna rada neuplatnila svoju ústavou zverenú pôsobnosť ústavne relevantným a ústavne konformným postupom (neurčitosť uznesenia Súdnej rady), pričom následne ani prezident nekonal v súlade s ustanovením čl. 2 ods. 2 ústavy, lebo nenapravil takúto neurčitosť postupom, na ktorý je oprávnený, a teda postupom odporujúcim čl. 2 ods. 2 ústavy porušil základné pravo sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 25 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

18. Sťažovateľ napokon žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže v zmysle doterajších rozhodnutí ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je možné napraviť, avšak aj v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Vzhľadom na to, že list prezidenta priniesol okamžitú zmenu v sťažovateľovom pracovnom živote, ktorý celý život pracoval ako sudca, vychádzajúc zo základných doktrín právneho štátu, vychádzajúc z povinností sudcu konať v rozsahu a medziach právnych predpisov, ktoré na neho požadovali presnú, detailnú a správnu rozhodovaciu povinnosť vrátane vytvárania rozsudkov súdu ako orgánu súdnej moci, ktoré musia byť riadne, určité, zrozumiteľné

a spĺňajúce prísne kritériá zákonnosti s ústavnosťou každého rozhodnutia, tak doručenie úkonu, ktorým má byť ukončená takáto celoživotná pracovná činnosť sťažovateľa, ktorý vychádza z neurčitého návrhu a svojím obsahom je sám neurčitý, procesne nezdôvodnený a ústavným spôsobom nekonformný, vytvára u sťažovateľa frustráciu z právneho stavu a zásad právneho štátu, ktoré nie sú napĺňané ani v postupoch najvyšších ústavných činiteľov. Sťažovateľ tým pociťuje dlhodobý pocit zúfalstva a beznádeje, že privilégia života v materiálnom právnom štáte nie sú napĺňané, resp. sú pre neho nedostupné. Vzhľadom na právnu neistotu, negatívny dopad na profesné povedomie sťažovateľa, ako aj na jeho súkromný život je dôvodné aj priznanie primeraného finančného zadost'učinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ považuje sumu 3 000 € za primerané finančné zadost'učinenie za nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku pocitov právnej neistoty a negatívnych dôsledkov pri domáhaní sa inštitútov v právnom štáte.

19. Na základe týchto argumentov sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal nasledujúci nález:

„1. Základné právo sťažovateľa priznané článkom 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a jeho ľudské právo podľa čl. 25 písm. c) Paktu o občianskych a politických právach rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky z 15.12.2015 číslo 2637-2015-KPSR o odvolaní z funkcie sudcu v spojení s uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 9 zo 16.10.2012 porušené bolo.

2A. Rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky z 15.12.2015 číslo 2637-2015-KPSR sa zrušuje alebo

2B. Úkon prezidenta Slovenskej republiky z 15.12.2015 číslo 2637-2015-KPSR nespĺňa požiadavku právnej istoty aká sa musí spojiť s rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky podľa čl. 147 ods. 2 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 102 ods. 1 písm. t) ústavy, a preto nie je spôsobilý vyvolať právny účinok podľa čl. 147 ods. 2 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa článku 127 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva priznaného článkom 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ľudským právom podľa článku 25 písm. c)

Paktu o občianskych a politických právach primerané finančné zadostučinenie 3.000,- Euro. Prezident Slovenskej republiky je povinný vyplatiť toto zadostučinenie do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu na účet sťažovateľa.

4. Prezident Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, v zmysle § 11 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004, vo výške 363.79 EUR (2 úkony á 143,00 EUR + 2 x paušálna náhradu á 8.5 x EUR = 303,16 EUR + 20% DPH (60.63 EUR) - 363.79 EUR) na účet právneho zástupcu sťažovateľa, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

20. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

22. Ústava upravuje odvolávanie sudcov všeobecných súdov z funkcie v ustanoveniach čl. 141a ods. 5, čl. 141 ods. 6, čl. 145 ods. 1 a najmä v čl. 147.

Podľa čl. 141a ods. 5 písm. c) ústavy do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov [v znení účinnom do 31. augusta 2014 išlo o ustanovenie čl. 141 ods. 4 písm. a) ústavy, pozn.].

Podľa čl. 141a ods. 6 ústavy na prijatie uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov.

Podľa čl. 145 ods. 1 ústavy sudcov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky; vymenúva ich bez časového obmedzenia.

Podľa čl. 147 ods. 1 ústavy prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky sudcu odvolá na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin, alebo ak bol právoplatne odsúdený za trestný čin a súd nerozhodol v jeho prípade o podmienčnom odložení výkonu trestu odňatia slobody, na základe rozhodnutia disciplinárneho senátu pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu, alebo ak zanikla jeho voliteľnosť do Národnej rady Slovenskej republiky.

Podľa čl. 147 ods. 2 ústavy prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky môže sudcu odvolať,

a) ak mu zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje, najmenej počas jedného roka, riadne vykonávať sudcovské povinnosti,

b) ak dosiahol vek 65 rokov.

23. Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach každý občan má právo a možnosť bez akýchkoľvek rozdielov uvedených v čl. 2 a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny.

24. Ústavný súd musí v prvom rade uviesť, že o ústavnej sťažnosti sudkyne odvolanej obdobným aktom prezidenta na návrh rovnakého uznesenia č. 9 Súdnej rady už rozhodoval v rozsiahlom a argumentačne vyčerpávajúcom náleze sp. zn. II. ÚS 298/2015, teda v silnejšej procesnej forme nálezu, ktorý bol prijatý s plným procesným komfortom na základe verejného pojednávania. Narácia a argumentácia prerokúvanej sťažnosti a už rozhodnutej sťažnosti sú takmer doslova zhodné. V prerokúvanej veci tak ústavný súd vychádza z pôdorysu nálezu sp. zn. II. ÚS 298/2015 a v zásade naň v plnom rozsahu odkazuje.

25. Ústavný súd odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

26. Pre uchopenie veci je užitočné uvažovať o koncepcii statusu sudcov v Slovenskej republike. Právna úprava rozlišuje funkciu sudcu a výkon funkcie sudcu. V dobe neslobody boli sudcovia volení na dobu 10 rokov. Počnúc novelou federálnej československej ústavy č. 100/1960 Zb. ústavným zákonom č. 326/1991 Zb. s účinnosťou od 1. septembra 1991, bola zmenená ústavná koncepcia funkcie sudcu na doživotnú, bez časového obmedzenia. Princíp nezávislosti súdnej moci vyžaduje, aby boli sudcovia ustanovovaní na doživotie, aby vykonávali túto funkciu exkluzívne a profesionálne. Sudca napríklad odchodom na starobný dôchodok neprestáva byť sudcom, ale má pozastavený výkon funkcie sudcu, a zákon mu dokonca umožňuje návrat k aktívnemu súdeniu. Ústavný text vyvážil hodnotu nezávislosti reflektovanú v doživotnom statuse sudcu na jednej strane a požiadavku na riadny výkon súdnictva z hľadiska veku, a s tým spojenú personálnu koncepciu justície na strane druhej. Ústava tak umožňuje prezidentovi odvolať sudcu staršieho ako 65 rokov. Z tejto perspektívy je potrebné vnímať (definitívne) odvolávanie sudcu z funkcie prezidentom. Už spomenutou novelou ústavným zákonom č. 326/1991 Zb. bol zavedený spôsob ustanovovania sudcov menovaním. Ústava Slovenskej republiky sa načas vrátila

k voľbe parlamentom, aby sa novelou č. 90/2001 Z. z. opäť vrátila k menovaciemu princípu, a to prezidentom. Prezident svojím ústavným postavením vyjadruje neutralitu v ústavnom systéme, a to aj pri odvolávaní sudcov (porov. bod 34).

27. Článok 30 ods. 4 ústavy garantuje nielen prístup, ale aj pokojný výkon verejnej funkcie a ústavný súd tak vykladá aj čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Ústavný súd musí preskúmať, či došlo k zásahu do tohto práva, a ak áno, či bol tento zásah ústavný.

28. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ bol napadnutými rozhodnutiami prezidenta odvolaný z funkcie sudcu všeobecného súdu, pričom funkcia sudcu všeobecného súdu patrí k „iným verejným funkciám“, na ktoré sa vzťahuje čl. 30 ods. 4 ústavy. V súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu pod ochranu tohto základného práva patrí aj ústavnosť postupu a rozhodovania príslušných orgánov verejnej moci pri odvolávaní z volenej alebo inej verejnej funkcie.

29. Sťažovateľ tvrdí, že dokument predložený Súdnu radou (i) neobsahoval explicitne, že sa navrhuje prezidentovi odvolanie vymenovaných sudcov. Súdna rada vo svojom vyjadrení k tejto námietke sťažovateľky v náleze sp. zn. II. ÚS 298/2015, ktorý sa týkal rovnakého uznesenia, výslovne uvádza, že *„Súdna rada uznesením č. 9 zo 16. októbra 2012 si splnila zákonom stanovenú povinnosť a predložila návrh, v ktorom uviedla menný zoznam sudcov, ktorí naplnili dôvod dovŕšenia 65 rokov veku a ktorý je dôvodom na možné odvolanie z funkcie sudcu prezidentom Slovenskej republiky, t. j. súdna rada predložila návrh na odvolanie sudcov menovite uvedených v predmetnom uznesení č. 9.*

Zákon nestanovuje povinnosť zaslať prezidentovi Slovenskej republiky zoznam sudcov, tak ako to uvádza sťažovateľka, ale ukladá povinnosť súdnej rade predložiť návrh vo veci odvolania sudcov, ktorí dovŕšili 65 rokov veku. Návrh súdna rada predkladá prezidentovi po prerokovaní a prijatí uznesenia. Súdna rada ako kolektívny orgán svoje právo prerokovať a rozhodnúť uplatňuje prostredníctvom uznesenia v súlade s čl. 141a ods. 6 ústavy, podľa ktorého na prijatie uznesenia súdnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov... súdna rada považuje uznesenie za jednoznačné,

vzhľadom na to, že sa v ňom nachádzajú odkazy na čl. 147 ods. 2 ústavy a § 18 ods. 2 zákona o súdoch.“.

30. Ústavný súd v náleze sp. zn. II. ÚS 298/2015 argumentuje, že *„V zásade analogicky argumentuje Súdna rada k tejto námietke aj vo vyjadrení k sťažnosti sťažovateľky v druhom rade, pričom navyše v ňom tiež uvádza, že na svojom zasadnutí konanom 30. marca 2015 «rokovala individuálne k jednotlivým sudcov s možnosťou ich účasti na rokovaní a vyjadrenia sa dotknutých sudcov. Po rozprave sa uskutočnilo hlasovanie, ktorým sa rozhodovalo „o podaní návrhu na odvolanie sudcov, ktorí dovърšili 65 rokov veku“.* Podľa zápisnice s prítomných 16 členov hlasovalo za: 14, proti:1, zdržal sa hlasovania:1.

Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať skutočnosti uvedené vo vyjadreniach Súdnej rady, pričom osobitne upozorňuje na tú ich časť, v ktorej sa zdôrazňuje, že „Zákon nestanovuje povinnosť zaslať prezidentovi Slovenskej republiky zoznam sudcov... ale ukladá povinnosť súdnej rade predložiť návrh vo veci odvolania sudcov, ktorí dovърšili 65 rokov veku.“. Rovnako tak za podstatnú považuje ústavný súd aj tú časť vyjadrení, v ktorých sa uvádza, že „Návrh súdna rada predkladá prezidentovi po prerokovaní a prijatí uznesenia“, pričom „na prijatie uznesenia súdnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov“.

V súvislosti s formulovaním svojho postoja k spoločnej námietke sťažovateľiek ústavný súd preskúmal dokumentáciu priloženú k sťažnostiam, ako aj ďalšie podklady, ktoré si v rámci prípravy na verejné pojednávanie zabezpečil (uznesenia Súdnej rady č. 9 zo 16. októbra 2012 a č. 444 z 30. marca 2015, zápisnice zo zasadnutí Súdnej rady konaných 16. októbra 2012 a 30. marca 2015, ako aj zvukové záznamy z týchto zasadnutí), a po ich preskúmaní poukazuje na tieto skutočnosti:

Napadnuté uznesenia Súdnej rady č. 9 zo 16. októbra 2012 a č. 444 z 30. marca 2015 (ako aj ďalšie porovnateľné uznesenia Súdnej rady vydané v tomto období) majú v zásade identickú formu a obsahujú popri menách iných sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, aj mená sťažovateľiek. Napadnuté uznesenia Súdnej rady nie sú síce výslovne označené ako „Návrh na odvolanie...“, ale z ich textu (predovšetkým záhlavia) možno bez vážnejších pochybností vyvodiť záver, že ide o návrh na odvolanie sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov,

adresovaný prezidentovi. Tento záver možno spoľahlivo vyvodiť najmä z toho, že v texte napadnutých uznesení sú obsiahnuté odkazy na príslušné ustanovenia ústavy, ktoré upravujú právomoc prezidenta odvolať sudcov všeobecných súdov (čl. 147 ods. 2 ústavy), resp. pôsobnosť Súdnej rady predkladať prezidentovi návrhy na odvolanie sudcov (čl. 141a ods. 4, resp. po novelizácii ústavy vykonanej ústavným zákonom č. 161/2014 Z. z., čl. 141a ods. 5 ústavy). Ústavný súd zároveň zistil, že k napadnutým uzneseniam nie sú priložené žiadne prílohy.

Zo zápisníc zo zasadnutí Súdnej rady konaných 16. októbra 2012 a 30. marca 2015 a zvukových záznamov z týchto zasadnutí vyplýva, že Súdna rada na nich prerokovala body programu označené ako „Prerokovanie personálnych otázok sudcov podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z...“. Na rokovaní o tomto bode programu sa mohli zúčastniť a na nich vystúpiť všetci dotknutí sudcovia a vysloviť svoj postoj k návrhu na ich odvolanie z funkcie. Sťažovateľka v prvom rade sa podľa zápisnice zasadnutia Súdnej rady konaného 16. októbra 2012 zúčastnila. Sťažovateľka v druhom rade sa zasadnutia Súdnej rady konaného 30. marca 2015 nezúčastnila, túto skutočnosť však v sťažnosti nenamieta (ani neuvádza, prečo sa rokovania nezúčastnila).

Zo zvukových záznamov o zasadnutiach Súdnej rady konaných 16. októbra 2012 a 30. marca 2015 (ako aj zápisníc o týchto zasadnutiach) vyplýva, že členovia Súdnej rady diskutovali o výklade príslušných ustanovení ústavy a zákona o sudcoch upravujúcich proces odvolávania sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, z funkcie. V diskusii vystúpili viacerí členovia Súdnej rady, pričom niektorí z nich sa vo svojich vystúpeniach priklonili k výkladu, podľa ktorého musí byť prezidentovi predložený na odvolanie zoznam všetkých sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, a to aj s prípadným odporúčaním Súdnej rady, príp. funkcionárov súdov, či orgánov sudcovskej samosprávy. Naopak, viacerí členovia Súdnej rady v diskusii poukázali na skutočnosť, že nie je povinnosťou Súdnej rady predložiť prezidentovi návrh na odvolanie všetkých sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, a v tejto súvislosti argumentovali aj tým, že návrh na odvolanie sa schvaľuje formou uznesenia, ku ktorému je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov Súdnej rady. Ústavný súd v tejto súvislosti osobitne upozorňuje na vystúpenia JUDr. Maruščáka, ktorý tak na zasadnutí konanom 16. októbra 2012, ako aj zasadnutí konanom 30. marca 2015 poukázal

na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 10/05 a právne názory ústavného súdu v ňom obsiahnuté (podrobne analyzované v časti III.3 tohto nálezu).

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd zastáva názor, že námietka sťažovateľiek o tom, že Súdna rada v oboch prípadoch predložila prezidentovi nekvalifikovaný návrh na ich odvolanie z funkcie, na základe ktorého prezident nebol oprávnený vydať napadnuté rozhodnutia, je nedôvodná.

Na podporu svojho záveru ústavný súd popri stotožnení sa s argumentáciou obsiahnutou vo vyjadreniach Súdnej rady zvyrazňuje skutočnosť, že forma napadnutých uznesení Súdnej rady týkajúcich sa odvolávania sudcov z dôvodu uvedeného v čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy je v zásade identická, pričom ich ústavná relevancia nebola podľa poznatkov ústavného súdu do času doručenia sťažností sťažovateľiek nikdy právne relevantným spôsobom spochybňovaná a ich obsah žiadny prezident nepovažoval za nezrozumiteľný. Vzhľadom na to sa ústavný súd nemôže stotožniť s argumentáciou sťažovateľky v prvom rade, podľa ktorej za situácie, keď malo byť napadnuté uznesenie Súdnej rady č. 9 nezrozumiteľné, bolo „implikovanou ústavnou povinnosťou prezidenta SR... požiadať Súdnu radu SR o vysvetlenie, aký obsah má uznesenie Súdnej rady č. 9 zo 16. októbra 2012“».

31. Ústavný súd teda konštatuje, že hoci v texte chýba slovo „odvolanie“, z príslušných v uznesení citovaných ustanovení je zrejmé, že ide o návrh na odvolanie. Rovnako je to zrejmé zo zvukového záznamu zasadnutia Súdnej rady (zasadnutie Súdnej rady 16. 10. 2012, zvukový záznam čas: 3. hodina a nasl.; dostupné na internete <http://zasadnutia.sudnarada.gov.sk/1-zasadnutie-sudnej-rady-sr/>). Dôležité je uviesť, že aj keby bolo sporné, či Súdna rada môže alebo musí navrhnúť odvolanie, vo veci sťažovateľa odvolanie jednoducho navrhla. V tejto časti sťažnosti tak nedošlo k neústavnému zásahu do základného práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta.

32. Sťažovateľ priamo v texte petitu (bod 19) namieta nesplnenie ústavných požiadaviek na akt prezidenta, ktorým ho odvolal: „Úkon prezidenta Slovenskej republiky z 15.12.2015 číslo 2637-2015-KPSR nespĺňa požiadavku právnej istoty aká sa musí spojiť s rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky podľa čl. 147 ods. 2 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 102 ods. 1 písm. t) ústavy, a preto nie je spôsobilý

vyvolať právny účinok podľa čl. 147 ods. 2 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.“ K tejto námietke (ii) označenia a (iii) neodôvodnenia rozhodnutia prezidenta ústavný súd uvádza, že je nutné rozlišovať rozhodnutia vydané podľa procesných kódexov, v podústavnom prostredí aplikácie práva na jednej strane a rozhodnutia prijímané v priestore demokratického a politického vládnutia, v priestore vzťahov formy vlády medzi ústavnými autoritami na strane druhej. Odvolanie sudcu spadá do druhého uvedeného režimu a nemožno naň vzťahovať požiadavky pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí. Zároveň z čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy vyplýva, že akt a odôvodnenie tu splývajú. Sťažovateľ argumentuje výkladom – uznesením sp. zn. PL. ÚS 4/2012, v ktorom ústavný súd stanovil, že v prípade odmietnutia parlamentom navrhnutého kandidáta na generálneho prokurátora Slovenskej republiky prezidentom „Prezident uvedie dôvody nevymenovania, pričom tieto nesmú byť svojvoľné.“. Ústavný súd musí zdôrazniť, že vo veci ne-menovania generálneho prokurátora Slovenskej republiky smerujú prezidentom stanovené dôvody v prvom rade ústavnému partnerovi – Národnej rade Slovenskej republiky. Taktiež, ako uvádza nález sp. zn. II. ÚS 298/2015, ne-menovanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky je výnimkou, a naopak, odvolanie sudcov starších ako 65 rokov je vo výslovnej diskreícii prezidenta. Prezident momentom signovania odvolania jasne vyjadril vôľu odvolať sťažovateľa, a nie je rozhodné, aké označenie má dokument, ktorým svoju moc realizoval a ktorý bol sťažovateľovi doručený. Odôvodnenie, justifikácia aktu vyplýva priamo z ústavného textu, zo samotného aktu prezidenta, z jeho citácie ústavy. Osobitne vo vzťahu k čl. 30 ods. 4 ústavy ešte možno uviesť, že čl. 147 ods. 2 písm. b) a čl. 30 ods. 4 ústavy sú koordinačnými právnymi normami rovnakej právnej sily. V tejto časti sťažnosti teda nedošlo k neústavnému zásahu do označeného základného práva.

33. Sťažovateľ napokon namieta jeho (iv) diskrimináciu, pretože nie každý sudca starší ako 65 rokov bol odvolaný tak ako on. Vychádzajúc z právnej sily čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy, ďalej zo samotnej rozumne ústavne stanovenej vekovej hranice vyplýva, že pri odvolaní sťažovateľa nemôže ísť o diskrimináciu v ústavnoprávnom zmysle. Dovršením 65. roku, tak ako uvádza nález sp. zn. II. ÚS 298/2015, prestáva ochrana pozície sudcu, a to vrátane kritéria rovnosti či zákazu svojvôle. Stojí za zmienku, že sťažovateľ ešte súdil tri a pol roka po prijatí uznesenia č. 9 Súdnou radou a Kanceláriou prezidenta bol trištvrte roka

vopred informovaný, že prezident zvažuje ku koncu roka jeho odvolanie, z čoho vyplýva prejav rešpektu k jeho práci a dôstojnosti. Sťažovateľ mal tiež príležitosť vyjadriť sa pred Súdnu radou (porov. situáciu pred novelou ústavy zákonom č. 90/2001 Z. z. – I. ÚS 50/93). V tejto časti sťažnosti teda taktiež nedošlo k neústavnému zásahu do označeného základného práva.

34. Možno doplniť, že prezident v roku 2015 po odvolaní sťažovateľa vyplnil rámec svojej diskrečnej právomoci čitateľnou koncepciou. Prezident vo svojej pozícii uviedol:

„Jednou z mojich priorit, s ktorou som prišiel do tohto úradu, bola justícia. Lepšia a dôveryhodnejšia justícia. Keď si spomeniete, o čom a ako sa v súvislosti s justíciou hovorilo takto pred rokom, alebo aká atmosféra panovala, tak si myslím, že odvtedy sa stali viaceré dôležité zmeny. Niektoré z nich povzbudili novú nádej, že naše súdnictvo môže fungovať lepšie, že bude efektívnejšie plniť očakávania ľudí, celej spoločnosti.

Práve preto ale hovorím, že by sme nemali stratiť to, čomu hovoríme momentum – aby sme po viacerých zmenách v minulom roku nezastali na mieste, neuspokojili sa. Budem naďalej stáť na strane čestných sudcov. A budem naďalej povzbudzovať diskusiu o tom, ako zlepšiť výber nových sudcov.

Za prirodzenú súčasť zmien v našom súdnictve považujem aj generačnú obmenu. Ako viete, Súdna rada má povinnosť predkladať prezidentovi návrhy na odvolanie sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov. A prezident má povinnosť sa takýmto návrhom zaoberať.

Prezident nie je povinný sudcov odvolať. Som ale presvedčený, že platná právna úprava by nedávala žiaden zmysel, ak by prezident túto právomoc nepoužíval. Dnes chcem oznámiť a vysvetliť, ako budem v tejto veci postupovať.

Musím najskôr povedať, že stav, ktorý vo veci sudcov nad 65 rokov existoval a existuje, a prax, akou sa postupovalo v minulosti, boli neprehľadné. Presnejšie povedané: predchádzajúca dlhodobá prax bola taká, že úprava odvolávania sudcov nad 65 rokov, ako ju ukladá zákon a ústava, sa nevyužívala. Alebo sa využívala v niektorých prípadoch, ale bez čitateľných pravidiel.

Máme u nás napríklad vyše sto sudcov, ktorí dávno prekročili vek 65 rokov a stále sú sudcami, hoci prax nevykonávajú. Máme napríklad aj takých sudcov nad 65 rokov,

u ktorých sa obišla zákonná úprava: nikdy neboli predlození prezidentovi na rozhodnutie o ich odvolaní, ale medzičasom sa vrátili na súdy a súdia.

Som rozhodnutý zaviesť transparentnosť a aj potrebnú kultúru do odvolávania sudcov. Po prvé: som presvedčený, že sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, je zásadne potrebné odvolávať tak, ako to predpokladá ústava a zákony. Začal som túto kompetenciu uplatňovať a budem v tom pokračovať.

Po druhé: pri svojich rozhodnutiach dočasne zohľadním realitu, ktorú som stručne popísal. Teda že proces odvolávania sudcov u nás prakticky nefungoval. Napriek tomu, že som opakovane verejne povedal, že budem uplatňovať kompetencie prezidenta, moje prvé kroky v tomto smere vyvolali medzi sudcami isté prekvapenie a naznačujú nepripravenosť justície.

Ďalším faktom, ktorý musím dočasne vziať do úvahy, je nová právna úprava výberu nových sudcov. Mám na mysli proces povinnej bezpečnostnej previerky pre nových sudcov, čím sa ich výber momentálne objektívne predlžuje.

Aký bude teda môj postup: V nadchádzajúcom období budem uplatňovať právomoc prezidenta tak, aby som umožnil súdom riadne sa pripraviť na odchod sudcov nad 65 rokov. Konkrétne to znamená, že napríklad pri prvých 15 sudcoch, ktorí dnes pôsobia na súdoch, som takúto lehotu určil do konca tohto kalendárneho roka a oznámil som to predsedom súdov. Potom týchto sudcov odvolám z funkcie sudcu. Vo väčšine prípadov budú mať 67 a viac rokov.

V ďalších prípadoch, ako ich Súdna rada v súlade so zákonom navrhla teraz v marci alebo pošle v budúcnosti, budem postupovať analogicky: budem vždy informovať predsedov príslušných súdov, kde takíto sudcovia pôsobia, aby sa na ich odchod pripravili. A oznámim reálnu, ale konečnú časovú lehotu, dokedy najneskôr sudcov odvolám. Vytvorí sa tak dostatočný časový interval na to, aby predsedovia príslušných súdov boli pripravení na ukončenie činnosti odchádzajúcich sudcov.

Po tretie: na návrh Súdnej rady som pripravený bez zbytočného odkladu odvolať tie sudkyne a tých sudcov, ktorí vysoko presiahli vek 65 rokov a dlhší čas už aktívne nesúdili. Ich zotrvanie alebo návrat do talárov je totiž v rozpore s potrebami súdov a výkonu súdnej moci. Podobne budem postupovať aj v prípadoch takých sudcov, ktorí si prerušili výkon funkcie a medzičasom dosiahli 65 rokov. Prerušenie výkonu nemôže slúžiť na to, aby sa

takíto sudcovia mohli vrátiť do aktívneho výkonu sudcovskej funkcie. Alebo dokonca aby sa takýmto spôsobom obchádzala povinnosť navrhnúť ich odvolanie, ako sa to dialo doteraz.

Toto sú teda tri princípy, podľa ktorých budem postupovať pri odvolávaní sudcov nad 65 rokov. Domnievam sa, že transparentné zásady, ktoré som dnes oznámil a ktorými sa budem riadiť, umožňujú všetkým, aby sa v budúcnosti zodpovedne pripravili na prirodzenú generačnú obmenu sudcovského stavu Slovenskej republiky.

Predsedovia súdov aj minister spravodlivosti sú si vedomí vekovej štruktúry sudcov na jednotlivých súdoch. A preto verím, že budú riadne a s dostatočným predstihom konať tak, aby mohol byť tento proces v nasledujúcich rokoch rýchlejší a plynulejší. A aby nijako nenarušoval plynulý výkon súdnictva.

Celkom na záver by som chcel povedať toto: Odvolanie sudcu z funkcie z dôvodu veku nie je za trest. Nemá ísť a nejde o rozhodnutie založené na kvalite alebo výkonnosti sudcu. A rovnako neodvolanie z funkcie nemôže byť považované za akúsi odmenu za celoživotnú prácu. Vek 65 rokov stanovuje pre sudcov ústava. Nepovažujem za správne, aby sme tu mali niekoľko kategórií sudcov, ktorí tento vek presiahli. Jedna kategória sudcov, ktorých zaregistruje Súdna rada, navrhne prezidentovi ich odvolanie a ktorí sú odvolaní. A iná kategória sudcov, ktorým by funkcia sudcu zostala prakticky na doživotie. To, že sa tak dialo doteraz, nepovažujem za správne ani za spravodlivé voči sudcom. A vidím za tým aj istú diskrimináciu medzi týmito ústavnými činiteľmi. Zaznamenal som tiež diskusie, či nezmeniť pravidlá odchodu sudcov v súvislosti s ich vekom.

Hovoril som o tom aj s predsedníčkou Súdnej rady. Ako prezident by som privítal, ak by došlo k takej zmene ústavy, ktorá by dosiahnutie veku sudcu spájala s automatickým zánikom jeho funkcie. Znamenalo by to posilnenie nezávislosti súdnej moci od výkonnej moci, spravodlivé postavenie pre všetkých sudcov a príspevok k upevneniu právneho štátu. Dnes je ale našou povinnosťou riadiť sa ústavou a platným právnym stavom – a takto budem postupovať.“

(Dostupné na <https://www.prezident.sk/article/andrej-kiska-oznamil-ako-bude-postupovat-pri-sudcoch-nad-65-rokov/>)

35. Ústavný súd konštatuje, že ústava umožňuje prezidentovi na návrh Súdnej rady odvolať sudcu staršieho ako 65 rokov, a uzatvára, že po diskusii Súdna rada podala zreteľný

návrh na odvolanie sťažovateľa prezidentovi, ktorý ho vo veku 68 rokov riadne odvolal z funkcie sudcu. Nedošlo teda k zásahu do označeného základného práva, a z toho dôvodu nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných práv, a tak je nutné odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. To sa vzťahuje aj na akcesorický čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017